
III Priedas.

DARNAUS VYSTYMOŠI TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO SIEKIANČIŲ ĮVAIRIŲ SUINTERESUOTŲJŲ
ŠALIŲ PLATFORMOS PASIŪLYMŲ DĖL DISKUSIJOMS SKIRTO DOKUMENTO
„DARNI EUROPA – IKI 2030 M.“ SANTRAUKA

Europos žingsniai darnios ateities link

DARNAUS VYSTYMOŠI TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO SIEKIANČIŲ ĮVAIRIŲ SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PLATFORMOS PASIŪLYMŲ DĖL DISKUSIJOMS SKIRTO DOKUMENTO „DARNI EUROPA – IKI 2030 M.“ SANTRAUKA

Platformos nariai: „Birdlife“, „BusinessEurope“, Europos savivaldybių ir regionų taryba (CEMR), „COFACE Families Europe“, Europos regionų komitetas; „CONCORD Europe“, COPA-COGECA, „CSR Europe“, EUROCITIES, Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, ENEL, Europos visuomenės sveikatos aljansas (EPHA), „ESADE Business School“, Europos švietimo profesinių sąjungų komitetas (ETUCE), Europos universitetų asociacija (EUA), Europos aplinkosaugos biuras (EEB), Europos jaunimo forumas (YFJ), Tarptautinė integruotų ataskaitų teikimo taryba (IIRC), „FoodDrinkEurope“, Sąžiningos prekybos skatinimo tarnyba (FTAO), „Social platform“, „SDG Watch Europe“, „Transparency International“, „Unilever“, Pasaulio laukinės gamtos fondas (WWF), Vandinika Shukla, Christian Thimann, Wiebe Draijer, Janez Potočnik,

Platformos stebėtojai: Europos aplinkos ir darnaus vystymosi patariamiosios tarybos (EEAC), Europos investicijų bankas (EIB), Europos darnaus vystymosi tinklas (ESDN), Tarptautinė gamtos apsaugos sąjunga (IUCN), Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (OECD), Jungtinių Tautų Organizacija, Pasaulio bankas (PB)

Platformos narių raštas

Bruselis, 2018 m. spalio 11 d.

Dabartiniams ir būsimiems Europos Komisijos ir kitų ES institucijų vadovams,

Visiems, kurie tikrai suinteresuoti tvaria žmonių gyvensena ir aplinkos, socialiniais, ekonominiais bei valdymo pokyčiais Europoje,

Europos žmonėms ir rinkėjams,

Naudodamiesi šia naująja platforma ir savo pranešimu norime vadovams, aktyviems veikėjams ir žmonėms Europos Sąjungoje ir už jos ribų aiškiai pasakyti: atėjo metas ir dabar aktualiau nei kada nors anksčiau parengti ir įgyvendinti toliaregišką plataus užmojo 2030 m. tvarios Europos strategiją.

Svarbu pažymėti – nesitikime, kad kiekvienas platformos narys pritaris visoms šio pranešimo rekomendacijoms ar požiūriams, ir kiekvienas turi teisę pareikšti skirtingą nuomonę dėl nagrinėjamų klausimų.

Tačiau per trumpą laiką, pasinaudodami skirtingomis mūsų patirtimis ir nuomonėmis ir jas gerbdami, stengėmės mąstyti ta pačia linkme siekdami geresnės ir tvaresnės Europos.

Savo rekomendacijas dėl tvirtų bendrų vertybių, struktūrinių politikos patobulinimų ir novatoriškų veiklos pasiūlymų grindžiame tūkstančių vyrų ir moterų patirtimi ir pastangomis viešajame sektoriuje, pilietinėje visuomenėje ir privačiajame sektoriuje. Jų bendras užmojis – dabarties ir ateities kartų labai darnaus vystymosi tikslus paversti praktiniais piliečių gerovės užtikrinimo žingsniais ir mūsų aplinkos apsaugos veiksmis.

Mūsų pranešime išryškinkamos skirtingos perspektyvos ir aptariami kai kurie sudėtingi kompromisai, apimantys su darniu vystymusi susijusius aplinkos, ekonomikos, socialinius ir valdymo aspektus. Vienais klausimais mums pavyko rasti pusiausvyrą, kitais reikės toliau gilintis ir ieškoti bendro sutarimo.

Esame įsitikinę, kad žmonių ir vadovų pasitikėjimas ir įsitraukimas į nuolatinę Europos transformaciją bus vaisingas. Tam reikia sąžiningos ir teisingos dialogo ir partnerystės kultūros visais lygmenimis, kad kiekvienas partneris galėtų padėti kurti visiems naudingą Europą, kuriai rūpi visi, ir pasitikėti, kad ir kiti siekia to paties. Be to, reikia visa apimančios darnios Europos strategijos, kuri duotų kryptį visų sričių Europos politikai ir programoms. Jos sustiprins mūsų individualias ir kolektyvines pastangas visiems užtikrinti tvarų saugumą, gerovę ir orumą.

Didžiuojamės iki šiol atliktu darbu, tačiau kartu manome, kad skubu nuveikti gerokai daugiau. Todėl linkime, kad šioje platformoje suinteresuotieji subjektai tarpusavyje ir su ES institucijomis aktyviau ir konstruktyviau tęstų dialogą tvarumo klausimais ir bendradarbiaudami jo siektų.

MARTIN HARPER
Birdlife

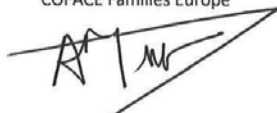
MARKUS BEYRER
BusinessEurope

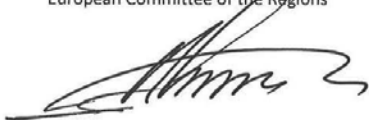
FREDERIC VALLIER
Council of European Municipalities and Regions

ANNEMIE DRIESKENS
COFACE Families Europe

ARNOLDAS ABRAMAVICIUS
European Committee of the Regions

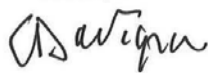
JOHANNES TRIMMEL
CONCORD Europe

LIISA PIETOLA
COPA-COGECA

ETIENNE DAVIGNON
CSR Europe

SILVIA GANZERLA
EUROCITIES

LIINA CARR
European Trade Union Confederation

BRENDA KING
European Economic and Social Committee

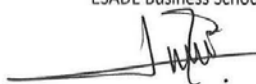
FRANCESCO STARACE
ENEL

SASCHA MARSCHANG
European Public Health Alliance

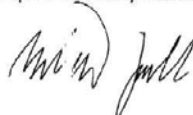
EVA JANE-LLOPIS
ESADE Business School

SUSAN FLOCKEN
European Trade Union Committee for Education

MICHAEL GAEBEL
European University Association

JEREMY WATES
European Environmental Bureau

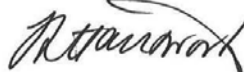
DEJAN BOJANIC
European Youth Forum

RICHART HOWITT
International Integrated Reporting Council

JANA HAINSWORTH
Social platform

LEIDA RIJNHOUT
SDG Watch Europe

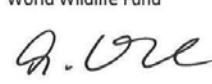
CARL DOLAN
Transparency International

PAUL POLMAN
Unilever

DR. ANDREA KOHL
World Wildlife Fund

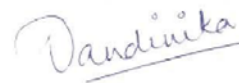
MELLA FREWEN
FoodDrinkEurope

SERGI CORBALAN
Fair Trade Advocacy Office

VANDINIKA SHUKLA
Member acting in personal capacity

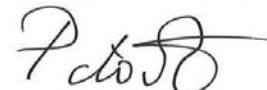
CHRISTIAN THIMANN
Member acting in personal capacity

WIEBE DRAIJER
Member acting in personal capacity

JANEZ POTOCNIK
Member acting in personal capacity

Santrauka:

„EUROPA SIEKIA TVARIOS ATEITIES“.

Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo siekiančių įvairių suinteresuotųjų šalių platformos pasiūlymas atsiliepiant į diskusijoms skirtą dokumentą „Darni Europa – iki 2030 m.“, 2018 m. spalio mėn.

Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo Europos Sąjungoje siekiančių įvairių suinteresuotųjų šalių platforma sukurta 2017 m. gegužės mėn. siekiant padėti Europos Komisijai ir visiems suinteresuotiesiems subjektams, prisidedantiems prie darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo ES lygmeniu, ir juos konsultuoti.

Vadovaudamiesi tvirtomis bendromis vertybėmis, mes, viešojo sektoriaus, pilietinės visuomenės ir privačiojo sektoriaus atstovai, kruopščiai dirbome, kad parengtume gerai pasvertas rekomendacijas, kaip darnaus vystymosi tikslus paversti praktiniais sprendimais dabartinių ir būsimų kartų gerovės labui Europos Sąjungoje ir už jos ribų. Savo rekomendacijomis norime duoti idėjinio peno ir pasiūlyti kryptis diskusijoms skirtą dokumentą „Darni Europa – iki 2030 m.“ rengėjams Komisijoje.

Darnaus vystymosi tikslų darbotvarkė yra didelio užmojo, o patys tikslai – universalūs ir neskaidomi, todėl neįmanoma pasiūlyti vienintelio kelio. Siekiant šių tikslų reikia atlikti išsamią peržiūrą, nustatyti sritis, kuriose reikia pokyčių, ir vykdyti nuoseklią politiką, kuri subrandintų ilgalaikę socialinę, ekonominę, valdymo ir aplinkosauginę papildomą naudą, pripažįstant visų tikslų ir uždavinių tarpusavio sąsajas ir į jas atsižvelgiant. Mūsų rekomendacijos – plataus užmojo ir bendru sutarimu pagrįstas pasiūlymas, kaip siekti šio tikslo.

Pirmiausia rekomenduojame ES parengti ir įgyvendinti visa apimančią toliaregišką ir permainas užtikrinančią 2030 m. tvarios Europos strategiją, kuria būtų vadovaujama įgyvendinant visų kryptių ES politiką ir programas. Kad tokia strategija būtų veiksminga, joje reikėtų nurodyti tarpinius ir ilgalaikius tikslus ir išdėstyti europinę tvarios Europos viziją, papildančią Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m.

Įgyvendindami Darbotvarkę iki 2030 m., Europos Komisija ir visi kiti suinteresuotieji subjektai turi laikytis pagrindinių principų, vykdyti pagal tarptautinius susitarimus prisiimtus įsipareigojimus, ryžtis pertvarkyti mūsų socialinį ir ekonominį modelį, teikti pirmenybę skurdžiausiems ir labiausiai socialiai atskirtiems asmenims ir sparčiau veikti jų labui („nepalikti nuošaly nė vieno“), pripažinti planetos išteklių ribas, gerbti žmogaus teises ir teisės viršenybę ir užtikrinti politikos nuoseklumą siekiant darnaus vystymosi.

Taip pat pateikiame keletą horizontalaus pobūdžio rekomendacijų. Siūlome atnaujinti ES valdymo sistemą, kad ji užtikrintų pastangų siekti darnaus vystymosi nuoseklumą. Už Darbotvarkę iki 2030 m. turėtų būti atsakingas Komisijos pirmininkas. Padedamas specialios projekto grupės, jis turėtų užtikrinti veiksmingą koordinavimą ir per metinį pranešimą apie Europos Sąjungos padėtį atsiskaityti apie jos įgyvendinimą. Siekiant darnaus vystymosi tikslų ir Paryžiaus susitarimo įgyvendinimo, taip pat reikės regionų, miestų, piliečių, bendruomenių, įmonių ir pilietinės visuomenės pastangų. ES turėtų siūlyti teritorinį DVT įgyvendinimo modelį ir sudaryti sąlygas abipusiam dialogui tais atvejais, kai Europos ir nacionalinėse strategijose numatyta įtraukti regionines ir vietos valdžios institucijas, pilietinę visuomenę ir profesines organizacijas taikant daugiapakopį ir įvairius suinteresuotuosius subjektus apimančią valdymo modelį. Taip pat siūlome įvertinti šios platformos – jos sudėties ir misijos – privalumus ir aptarti, kaip ji galėtų ateityje geriausiai padėti įgyvendinti mūsų pasiūlymą dėl visų dalyvavimu pagrįstos skaidrios 2030 m. tvarios Europos strategijos. Galiausiai reikėtų dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti nuoseklų judėjimą darnaus vystymosi kryptimi, t. y. visų kryptių ES politika turėtų prisidėti prie darnaus vystymosi Europoje ar už jos ribų.

Taip pat pateikiame keletą konkrečių rekomendacijų, kaip patobulinti esamas ES priemones. Galima sustiprinti geresnio reglamentavimo darbotvarkės vaidmenį, į politikos formavimo procesą iki galo integruojant darnaus vystymosi tikslus ir principus. ES politikos formuotojai turėtų tinkamiau naudotis poveikio vertinimo gairėmis ir toliau jas tobulinti, kad darnus vystymasis būtų integruotas į visas sritis. Reikėtų sukurti darnios Europos koordinavimo ciklą, apimančią ES darnaus vystymosi veiksmų planus, valstybių narių ir Europos Komisijos darnaus vystymosi ataskaitas ir rekomendacijas. Europos semestro procese reikėtų vadovautis 2030 m. tvarios Europos

strategija ir pradėti taikyti tvarumo patikrą. ES viešieji finansai, įskaitant daugiamečią finansinę programą, turėtų būti visiškai tvarūs, o į finansines taisykles reikėtų integruoti aplinkos, socialinės ir valdymo rizikos apibrėžtis. Valstybės narės turėtų vykdyti tvarias fiskalines reformas, kovoti su pelno mokesčio vengimu, vengti fiskalinio dempingo ir iki galo įgyvendinti Adis Abebos veiksmų darbotvarkę. Siekdama, kad asmenys, kurie ateityje priims sprendimus, būtų informuoti, ES turėtų toliau plėtoti integruotą dalyvaujamojo pobūdžio stebėsenos, atskaitomybės ir peržiūros modelį, be kita ko, apimantį išsamų ES DVT rodiklių rinkinį ir kokybinę analizę.

Taip pat pateikiame konkretiems sektoriams skirtų rekomendacijų. Į tvarumą reikėtų nuosekliai atsižvelgti visose ES politikos srityse ir iniciatyvose. Šiame dokumente atkreipiame dėmesį į penkias ES politikos sritis, kurioms tenka labai svarbus vaidmuo siekiant DVT:

1) Reikėtų toliau propaguoti, skatinti ir reguliuoti *tvarų vartojimą ir gamybą*, ypač daug dėmesio skiriant pasaulinėms tiekimo grandinėms. Mums taip pat reikia šį perėjimą skatinančių teisinių, politinių ir finansinių priemonių. Reikia sumažinti ES poveikį aplinkai („pėdsaką“), įdiegti išteklių valdymo susitarimą ir sukurti vartojimu grindžiamus rodiklius. Į tvarumą reikėtų atsižvelgti rengiant 2030 m. Europos pramonės strategiją.

2) *ES turėtų investuoti į mokslinius tyrimus ir inovacijas, žmones ir talentus, galimybes įsidarbinti ir socialinę įtrauktį.* Turėtų būti iki galo įgyvendintas Europos socialinių teisių ramstis. Turėtų būti skatinama socialinė ir solidarumo ekonomika; padidintos investicijos į sveikatą ir gerovę, o tvarumas turėtų tapti tarpdisciplininiu mokslu. Turėtų būti užtikrintas kokybiškas švietimas, parama vaikams ir jaunimui turėtų tapti prioritetu, ir reikėtų įdiegti saugius prieglobsčio prašytojų ir migrantų atvykimo būdus užtikrinančią reglamentavimo sistemą, kartu stiprinant integracijos ir įtraukties politiką.

3) *Klimato ir energetikos politika:* ES turėtų suderinti savo klimato ir energetikos tikslus su sutartu tikslu apriboti pasaulio temperatūros kilimą iki 1,5 laipsnių, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir kartu didinti atsparumą. Reikėtų palaiapsniui atsakyti iškastinio kuro, didinti investicijas į energijos vartojimo efektyvumą ir švarią energiją, skatinti diegti gamtos pavyzdžiu sukurtus sprendimus. Turėtų būti mažinamos eismo spūstys ir skatinama darni infrastruktūra ir visapusiškai judumo planai. ES taip pat turėtų padėti besivystančioms šalims prisitaikyti prie klimato kaitos ir tapti jai atsparesnėms.

4) *Maisto produktai, žemės ūkis ir žemės naudojimas, įskaitant bendrą žemės ūkio politiką:* ES turėtų užtikrinti, kad visos ES investicijos į žemės ūkį būtų suderintos su ES sutartimi, siekiant užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugą ir aprūpinimą maistu, taip pat aplinkos apsaugą ir jos kokybės gerėjimą. Teikiant viešąją pajamų paramą turėtų būti remiama maisto gamyba, viešųjų gėrybių ir ekosisteminių paslaugų teikimas, kartu užtikrinant deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį ir sudarant sąlygas pereiti prie tvarių žemės ūkio ir maisto sistemų. Pirmenybė turėtų būti teikiama investicijoms į aplinkai nekenksmingą ir ekonomiškai perspektyvią veiklą ir su ja susijusius mokslinius tyrimus, o pasaulinės vertės grandinės turėtų tapti tvarios.

5) *Sanglaudos politika* yra svarbi ES investavimo priemonė, kuri labai padeda įgyvendinti darnaus vystymosi tikslus. Ji turėtų tiesiogiai remti subnacionalinio lygmens valdžios institucijas ir taip prisidėti prie tikslų įgyvendinimo vietos sąlygomis. Sanglaudos politikos priemonėmis reikėtų remti ES miestų darbotvarkę, toliau propaguoti socialinius tikslus ir geriau skatinti investicijas į žalesnę ir tvaresnę infrastruktūrą, taip pat ir kaimo vietovėse.

Kadangi veikti reikia nedelsiant, primygtinai raginame Komisiją skubiai ir laiku imtis su mūsų rekomendacijomis susijusių veiksmų, kad Europa galėtų visapusiškai ir greitai pasinaudoti galimybėmis, kurias mūsų visuomenei atvertų darnus vystymasis. Kad mūsų reikalavimai būtų įgyvendinti, reikės laikytis įtraukaus ir dalyvavimo grindžiamo modelio, ir mes tvirtai įsipareigojame prisidėti. Mūsų galutinis tikslas – užtikrinti, kad darnus vystymasis taptų nuolatiniu Europos politikos formavimo sandu.

Visas darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo siekiančių įvairių suinteresuotųjų šalių platformos dokumentas, kuriuo atsiliepiama į diskusijoms skirtą dokumentą „Darni Europa – iki 2030 m.“, skelbiamas adresu https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/sdg_multi-stakeholder_platform_input_to_reflection_paper_sustainable_europe2.pdf